

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.231.2024

Katowice, dnia 29 marca 2024 r.

Rada Gminy Kozy

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXIII/445/24 Rady Gminy Kozy z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy Kozy w roku 2024, w części określonej w:

- 1) § 5 w zakresie sformułowania: *bezpańskich, agresywnych oraz tych* - jako sprzecznej z art. 11 ust. 3 i art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”,
- 2) § 8 pkt 4 oraz § 10 pkt 2 w zakresie sformułowania: *Zabieg wykonywany będzie zgodnie z zasadami humanitarnego traktowania i uśmiercania zwierząt* - jako sprzecznej z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.), zwanej dalej „Konstytucją RP”
- 3) § 14 ust. 3 pkt 9 w zakresie sformułowania: *bezdomnych* - jako sprzecznej z art. 11a ust. 2 pkt 7 ustawy.

Uzasadnienie

Na sesji, która odbyła się 27 lutego 2024 r. Rada Gminy Kozy, zwana dalej „Radą”, podjęła uchwałę nr LXIII/445/24 w sprawie przyjęcia programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy Kozy w roku 2024, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru 1 marca 2024 r.

Jako podstawę prawną przyjęcia uchwały Rada wskazała, m.in. art. 11a ustawy.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru uznał, że w części została ona podjęta z istotnymi naruszeniami prawa.

W § 5 uchwały Rada zastrzegła, że *schronisko funkcjonuje całą dobę w zakresie przyjmowania i podejmowania zwierząt bezpańskich, agresywnych [...]*. Po pierwsze, ustawa nie posługuje się pojęciem zwierząt „bezpańskich”. Jego znaczenie winno być więc ustalone z uwzględnieniem definicji zaczerpniętych z języka ogólnego. Zgodnie z tłumaczeniem słownikowym „bezpański” znaczy tyle co „niemający właściciela” (Słownik Języka Polskiego, PWN), „taki, który nie ma właściciela” (Wielki słownik języka polskiego). Tymczasem, zgodnie z art. 4 pkt 16 ustawy ilekroć mowa o „zwierzętach bezdomnych” rozumie się przez to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały. Zestawiając powyższe definicje należy dojść do przekonania, iż zakres pojęcia „zwierzęcia bezdomnego” jest szerszy aniżeli pojęcia „zwierzęcia bezpańskiego”. Tymczasem w art. 11 ust. 3 oraz art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy wynika, że obligatoryjnym zadaniem gminy jest zapewnianie miejsca w schronisku wszystkim zwierzętom bezdomnym. Biorąc to pod uwagę, należy dojść do przekonania, że Rada

posługując się powyższym pojęciem zawęziła realizację zadania polegającego na zapewnianiu miejsca w schronisku zwierzętom bezdomnym jedynie do części tej grupy zwierząt.

Ponadto, odnosząc się w zacytowanym powyżej przepisie uchwały do zwierząt *agresywnych* Rada wykroczyła poza przyznaną jej kompetencję. Z konstrukcji przytoczonej regulacji wynika bowiem, że Rada przewidziała obowiązek zapewnienia miejsca w schronisku nie tylko zwierzętom bezpańskim, ale także agresywnym i to niezależnie od ich statusu właścicielskiego (tj. niezależnie od tego, czy mogą być uznane za zwierzęta bezdomne). Biorąc pod uwagę brzmienie i cel regulacji zamieszczonych w art. 11 i art. 11a ustawy nie ulega wątpliwościom, że przyjęcie przez Radę takiego rodzaju postanowienia nastąpiło bez podstawy prawnej, a co za tym idzie, winno zostać wyeliminowane z obrotu prawnego.

Uwagę zwrócić należy także na § 8 pkt 4 uchwały, w którym Rada zastrzegła, że *wylapywanie bezdomnych zwierząt prowadzone będzie za pomocą sprzętu, który nie będzie stwarzał zagrożenia dla życia lub zdrowia wylapywanych zwierząt oraz nie będzie zadawał im cierpienia*, a także § 10 pkt 2, w myśl którego *Zabiegi wykonywany będzie zgodnie z zasadami humanitarnego traktowania i uśmiercania zwierząt*. W tym miejscu należy zauważyć, że warunki, które powinny zostać zachowane podczas wylapywania zwierząt bezdomnych określone zostały w § 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt (Dz. U. Nr 116, poz. 753). Obowiązek humanitarnego traktowania zwierząt przy podejmowaniu względem nich jakichkolwiek czynności wynika zaś z samej ustawy. Zgodnie z art. 5 ustawy *Każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania*. Zaś wedle art. 33 ust. 1a ustawy *Uśmiercanie zwierząt może odbywać się wyłącznie w sposób humanitarny polegający na zadawaniu przy tym minimum cierpienia fizycznego i psychicznego*.

W związku z powyższym, ponowne regulowanie ww. warunków w akcie prawa miejscowego jest niedopuszczalne. Niedopuszczalne jest bowiem powtarzanie, jak i modyfikowanie norm o charakterze powszechnie obowiązującym. Stosownie do konstytucyjnej hierarchii źródeł prawa, akty prawa miejscowego nie powinny w żaden sposób regulować materii należącej do przepisów wyższego rzędu (wyrok WSA w Gliwicach z 18.10.2021 r., II SA/GI 980/21, CBOSA).

Wreszcie, zastrzeżenia organu nadzoru budzi § 14 ust. 3 pkt 9 uchwały. W przepisie tym Rada określiła wysokość środków przeznaczonych na *zapewnienie miejsca i opieki dla zwierząt bezdomnych umieszczonych na określony czas we wskazanym gospodarstwie rolnym*. W art. 11a ust. 2 pkt 7 ustawy ustawodawca stanowi o zwierzętach gospodarskich. W ustawie brak natomiast mowy o „bezdolnych zwierzętach gospodarskich”. Z tego względu przyjęcie przez Radę ww. postanowienia należy oceniać jako nieuprawnione zawężenie zakresu przedmiotowego ustawy.

Opisane powyżej uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/OI 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXIII/445/24 Rady Gminy Kozy z dnia 27 lutego 2024 w sprawie przyjęcia programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy Kozy w roku 2024 - w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z up. Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz

Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora

Wydziału Nadzoru Prawnego